

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูใน
กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
Guideline for the Local Curriculum Administration to Improve Lisu
Ethnic's Livelihood in Educational Opportunity of the Expansion
School Group under the Chiang Mai Primary
Educational Service Area 3

สิริพิงค์ ดีดู

Siriping Deedoo

มหาวิทยาลัยพายัพ

Payap University

E-mail: So.happysmie310@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส 2) พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส และ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้น 185 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาและความต้องการของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น

ได้รับบทความ: 10 กุมภาพันธ์ 2567; แก้ไขบทความ: 4 มีนาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 4 มีนาคม 2567

Received: February 10, 2024; Revised: March 4, 2024; Accepted: March 4, 2024

(Plan) จำนวน 5 ข้อ ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น (Action) จำนวน 6 ข้อ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น (Observe) จำนวน 5 ข้อ และด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น (Reflect) จำนวน 3 ข้อ

3. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น, กลุ่มชาติพันธุ์ลีซู, โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

The purpose of this research were: 1) study the problem and expectations of Guideline for the local curriculum administration to improve Lisu ethnic's livelihood in educational opportunity of the Expansion School Group under the Chiang Mai Primary Educational Service Area 3, 2) develop guideline for the local curriculum administration to improve Lisu ethnic's livelihood in educational opportunity of the Expansion School Group under the Chiang Mai Primary Educational Service Area 3 and 3) evaluate suitability and feasibility of Guideline for the local curriculum administration to improve Lisu ethnic's livelihood in educational opportunity of the Expansion School Group under the Chiang Mai Primary Educational Service Area 3. The population and target group consisted of 185 included School administrators, Teachers who work as subject header for learning groups, the supervisors and the experts. The instrument used in the research consisted of a five point scale questionnaire with the reliability of 0.92, the semi-structured interviews and evaluate suitability and feasibility. The data were analyzed by statistics for frequency, percentages, mean and standard deviation, and content analyze.

The research results found that:

1. The problem and the expectations of Guideline for the local curriculum administration to improve Lisu ethnic's livelihood in educational opportunity of the Expansion School Group under the Chiang Mai Primary Educational Service Area 3: the overall problem and the expectations were at high level in every items.

2. Develop an approach of Guideline for the local curriculum administration to improve Lisu ethnic's livelihood in educational opportunity of the Expansion School Group under the Chiang Mai Primary Educational Service Area 3 consists of 4 methods which are 1) The planning management of the local curriculum 2) The action management of the local curriculum 3) The observation management of the local curriculum 4) The reflection management of the local curriculum.

3. Evaluate suitability and feasibility a Guideline for the local curriculum administration to improve Lisu ethnic's livelihood in educational opportunity of the Expansion School Group under the Chiang Mai Primary Educational Service Area 3 was rated at highest level in every items.

Keywords: Local Curriculum Administration, Lisu Ethnic, Educational Opportunity Expansion School Group

1. บทนำ

นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งมีวิสัยทัศน์ว่าคนไทยทุกคนพึงได้รับโอกาสทางการศึกษาและมีระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ที่ได้มีการกำหนดและกล่าวถึงสาระสำคัญของการศึกษาคือ มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการทางศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอิงนโยบายการจัดการศึกษาจากในพระราชบัญญัติการศึกษาทั้ง 4 ฉบับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 1)

การพัฒนาคนตามแนวทางของการพัฒนาศักยภาพและลดความเหลื่อมล้ำของสังคมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 นั้นได้กล่าวไว้ถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ถูกสะท้อนออกมาอย่างเด่นชัด โดยพบว่าการเข้าถึงการศึกษาของกลุ่มคนด้อยโอกาสทางการศึกษามีมากขึ้นเนื่องจากขาดแคลนงบประมาณเพื่อให้ตอบโจทย์ต่อการพัฒนาแห่งอนาคตที่มุ่งเน้นด้านการสร้างกำลังคนซึ่งเป็นผลผลิตของการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการที่เหมาะสมต่อสถานการณ์และสังคมโลกในปัจจุบัน (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 139, 2565: 1) จังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และเป็นศูนย์รวมของอารยธรรมและความเชื่อที่แตกต่าง โดยกลุ่มชาติพันธุ์ลื้อซุนนั้นมีประชากรในจังหวัดโดยรวม 35,622 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 ของกลุ่มชาติพันธุ์ทั่วทั้งจังหวัดโดยกลุ่มชาติพันธุ์ลื้อซุนนั้นกระจายตัวอยู่ทั่วจังหวัดเชียงใหม่ (สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง, 2564: 4) โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ที่ครอบคลุมพื้นที่บริการทั้ง 5 อำเภอ ซึ่งได้แก่อำเภอแม่เมาะ อำเภอฝาง อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาว และอำเภอเวียงแหง กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มีจำนวน 62 โรงเรียน การจัดการศึกษาในพื้นที่ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ ลีซูลีซูลีนั้นต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพบริบท วิถีชีวิต นำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของลูกหลานเนื่องจากผู้ปกครองบางส่วนนั้นไม่มีความพร้อมด้านทุนทรัพย์ รวมทั้งไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่จะสามารถนำไปประกอบอาชีพที่สุจริตได้ซึ่งการศึกษานั้น ถือเป็นจุดเริ่มต้นและแนวทางแก้ไขทุกปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูลี (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3, 2565: 7)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูลีในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เพื่อจะได้รู้ถึงกระบวนการและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อนำไปพัฒนาการบริหารหลักสูตรในพื้นที่ของโรงเรียน ขยายโอกาสที่มีนักเรียนชาติพันธุ์ลีซูลีในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 รวมทั้งการเข้าใจสภาพบริบทของกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูลีอย่างแท้จริง เพื่อพัฒนาการ บริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้สำหรับการใช้ในสถานศึกษาจริง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมยุคใหม่ของกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูลีให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพเหมาะสมต่อสังคมอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูลีในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่ม ชาติพันธุ์ลีซูลีในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง การบริหารจัดการ หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูลีในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการบริหารจัดการหลักสูตร ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูลีในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 กลุ่มประชากรที่ใช้ใน การวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร

สถานศึกษา จำนวน 20 คน ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนละ 8 คน รวม 160 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 185 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม คุณภาพแบบสอบถาม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.98 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งใช้การเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูมากกว่า 40 % ขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านห้วยจะค่าน ตชด.อนุสรณ์ โรงเรียนบ้านปางมะเยา และโรงเรียนโชติคุณเกษมบ้านเมืองงาม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระโรงเรียนละ 8 คน รวมจำนวน 24 คน และศึกษานิเทศก์จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi - Structures interview)

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จากโรงเรียนที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูมากกว่า 40 % ขึ้นไปที่เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการสอนในโรงเรียนที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูไม่ต่ำกว่า 5 ปีและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คนและศึกษานิเทศก์ที่เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 3 คน รวมทั้งหมด 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซู

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามและ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ Google form สำหรับการสัมภาษณ์ผู้วิจัยออกไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายด้วยตนเองและผ่านแพลตฟอร์ม Online meeting

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนา วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

4. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

4.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์อีสานในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ปรากฏผลตามด้านได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์อีสาน ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามด้านดังต่อไปนี้

การบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์อีสานในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3	ระดับสภาพปัญหา			ระดับความต้องการ		
	μ	σ	การแปลผล	μ	σ	การแปลผล
1. ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น (Plan)	3.82	0.28	มาก	4.00	0.14	มาก
2. ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น (Action)	3.98	0.05	มาก	4.08	0.11	มาก
3. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น (Observe)	3.98	0.04	มาก	4.12	0.14	มาก
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น (Reflect)	3.75	0.37	มาก	4.20	0.06	มาก
รวมเฉลี่ย	3.88	0.11	มาก	4.10	0.08	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับสภาพปัญหาและระดับความต้องการของ การบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์อีสานในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.88$, $\sigma=0.11$) และความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.10$, $\sigma=0.08$)

4.2 ผลการวิจัยการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์อีสานในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ปรากฏผลการสังเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามด้านได้ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์อีสานในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส (Plan)

1.1 การเตรียมความพร้อมเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์อีสาน

- 1.2 การเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งในและนอกชุมชนเพื่อเข้าถึงความต้องการที่จริงของบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.3 การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อการวางแผนการใช้งบประมาณ
- 1.4 การสร้างคู่มือการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อการบูรณาการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.5 การแต่งตั้งคณะทำงานการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น
2. ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์
ลือในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส (Action)
  - 2.1 การบริหารจัดการบุคลากรให้มีความพร้อมในด้านการนำหลักสูตรมาใช้เพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
  - 2.2 การบริหารจัดการการวัดผลการประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
  - 2.3 ควรมีการบูรณาการสาระการเรียนรู้เพื่อลดความซ้ำซ้อน
  - 2.4 พัฒนาทักษะการสื่อสารของบุคลากรในโรงเรียน
  - 2.5 ผู้บริหารให้ความสำคัญด้านความแตกต่างทางภาษาเพื่อการเข้าถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน
  - 2.6 เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกเข้าถึงข้อมูลในการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น
3. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลือในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส (Observe)
  - 3.1 การวางแผนทางการนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผลให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของสถานศึกษา
  - 3.2 สถานศึกษาควรมีโครงการสนับสนุนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น
  - 3.3 การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองและองค์กรอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล
  - 3.4 การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น
  - 3.5 สถานศึกษาควรมีการจัดการนิเทศภายในอย่างมีระบบและมีความสอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลือในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส (Reflect)
  - 4.1 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมต่อสภาพบริบทและความต้องการของชุมชนและนักเรียน

4.2 มีระบบการบริหารและการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กร คณะบุคคลและเครือข่ายภายนอก

4.3 สร้างความตระหนักและความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของ องค์กรให้เกิดการยอมรับภายใต้จุดหมายเดียวกัน

4.3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ตารางที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามด้านดังต่อไปนี้

การบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	μ	σ	การแปลผล	μ	σ	การแปลผล
1. ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น (Plan)	4.69	0.20	มากที่สุด	4.61	0.17	มากที่สุด
2. ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น (Action)	4.61	0.12	มากที่สุด	4.62	0.15	มากที่สุด
3. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น (Observe)	4.63	0.21	มากที่สุด	4.69	0.13	มากที่สุด
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น (Reflect)	4.62	0.20	มากที่สุด	4.54	0.19	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.63	0.03	มากที่สุด	4.61	0.06	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ การบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.63$, $\sigma=0.03$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu= 4.61$, $\sigma=0.06$)

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 สภาพปัญหาและความต้องการของการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมมีสภาพความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=3.88$, $\sigma=0.11$) การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูนั้นเป็น

หลักสูตรที่ยังใหม่และไม่ได้ได้รับความนิยมกันแพร่หลายจึงทำให้การบริหารจัดการด้านการวางแผนยังไม่ครอบคลุมต่อทั้งความต้องการขาดความพร้อมด้านการวางแผนทั้งเรื่องการเตรียมความพร้อมข้อมูลสภาพความต้องการของชุมชนในเบื้องต้น ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนขยายโอกาสมีปัญหาคความหลากหลายทางชาติพันธุ์ที่ทำให้ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนขยายโอกาสนั้นยังต้องอุดช่องว่างที่ปรากฏ ต้องให้เวลาและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผดุงเกียรติ ปานแดง (2556: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพ การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนและการเตรียมหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ ปริญญา จริตไทย (2559: 164) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกำหนดนโยบายให้ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ที่เหมาะสมกับหลักสูตร และการเรียนการสอนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

5.2 การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนขยายโอกาสประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนขยายโอกาส (Plan) 2) ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนขยายโอกาส (Action) 3) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนขยายโอกาส (Observe) 4) ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนขยายโอกาส (Reflect) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อ้อมใจ วงษ์มณฑา และคณะ (2560: 134) ได้ทำรายงานวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรที่เหมาะสมในการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น มี 5 ขั้นตอนดังนี้ ได้แก่ 1) การศึกษาบริบท 2) การวางแผน

การใช้หลักสูตร 3) การดำเนินการใช้หลักสูตร 4) การนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมหลักสูตรและ 5) การประเมินผลและพัฒนาหลักสูตรและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ นิทัศน์ อินทร์ฉ่ำ (2555: 172) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่าสภาพ การบริหารหลักสูตร ท้องถิ่นของผู้บริหารและรองผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการที่มีต่อการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน คือ 1.การเตรียมบุคลากร การจัดบุคลากรเข้าสอนตามหลักสูตรการบริหารและบริการ วัสดุหลักสูตร และการบริหารหลักสูตรภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

5.3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการ พัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่ม โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จาก ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ประเมินความเหมาะสมของการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนา วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.63$, $\sigma=0.03$) ทั้งนี้เนื่องจากการคำนึงถึงบทบาทของสถานศึกษาที่มีการวางแผนวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน บริบทชุมชน ท้องถิ่นและวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูเพื่อนำมาใช้ในการวางกรอบการบริหาร จัดการหลักสูตรท้องถิ่นมีแผนในการพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตรท้องถิ่นให้มีขอบข่ายงานบริหารจัดการหลักสูตรให้ยังคงไว้ซึ่งความงดงามทาง วัฒนธรรม ขนบประเพณีความเชื่อควบคู่กับการพัฒนาให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุค ปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สงกรานต์ เรืองประทีป (2559: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย ในหัวข้อเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 ผลการศึกษาพบว่าการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1.สถานศึกษาบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่ม ชาติพันธุ์ลีซูให้มีความเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน
2. สถานศึกษาควรคำนึงถึงการกระจายอำนาจการเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และหน่วยงานท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคของการก้าวสู่เทคโนโลยี

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในพื้นที่อื่นๆ ของประเทศเพื่อพัฒนาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมนำมาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่าแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูหรือกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องควรคำนึงถึงข้อแตกต่างบริบทและวิถีชีวิตของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์โดยมีกระบวนการในการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น 4 ด้าน ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่มีบริบทคล้ายกันเพื่อมุ่งเน้นให้ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มพื้นราบอีกทั้งนำไปสู่การสร้างบุคคลที่มีคุณภาพสู่สังคมต่อไป

ภาพที่ 1 แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ลีซู

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นิทัศน์ อินทร์น้า. (2555). **แนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- ปฏิญญา จริตไทย. (2559). **การศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ผดุงเกียรติ ปานแดง. (2556). **สภาพและปัญหาการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดาก เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (2565). **แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา**. เข้าถึงได้จาก <https://www.cmarea3.go.th/2566/o09> (สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2565).
- สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง. (2564). **รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2564**. เข้าถึงได้จาก <https://www.hrdi.or.th/Operations/ActionPlan> (สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2565).
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา และคณะ. (2560). **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้. รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.